

הרב מיכאל רוזנצווייג - בענין שחיטה בכלי שרת - מקורות

חידושי הרמב"ן מסכת חולין דף ג עמוד א

והא דאמרינן כגון שבדק קרומית של קנה ושחט בה. יש מפרשים שאע"פ שאין עושין כלי שרת מעץ ואפי' למאן דאמר עושין האי לאו כלי הוא, אפי' הכי כיון דשחיטה כשרה בזר זר כי שחט בסכין ידידה קא שחט, והיינו דאמרינן בפסחים (ס"ו א') מי שפסחו טלה הביא בצמרו מי שפסחו גדי תחב לו בין קרניו, והא דאמרינן בפרק דם חטאת (צ"ז ב') מנין לעולה שטעונה כלי דכתיב ויקח את המאכלת וילפינן כולהו מעולה לומר דבעיא כלי כל דהו בין דחול בין דכלי שרת והכא בשתיקן הקרומית הזו ועשאה כעין כלי, ולא נהירא שהסכינן כלי שרת היו ואי ס"ד לא בעינן כלי שרת בשחיטה היאך הסכינן קדושים ומקדשין, אלא היינו טעמא משום דסכין למאי אתי לקדשיה לדם בצואר בהמה וכיון דהדר מקדש לה בכלי שרת דקבלה בדיעבד לית לן בה, והכי נמי משמע בפ' היה מביא במסכת סוטה (י"ד ב'), והיינו דתניא בתוספתא חומר בקמיצה מבשחיטה שהקמיצה טעונה כלי מה שאין כן בשחיטה לומר דשחיטה כשרה בלא כלי שרת בדיעבד.

חידושי הריטב"א מסכת חולין דף ג עמוד א

ואיכא למידק דהא אמרינן במסכת סוטה (י"ד ב') דסכין מקדש דם השחיטה, ואין מקדש אלא דבר שהוא כלי שרת, ולא הרגישו בזה בתוספות.

אבל המחזור יותר דסכין דמוקדשין כלי שרת הוא לקדש הדם קצת, ומיהו לפי שאין שחיטה מעכבת הקדש, שהרי כשירה בזרים ופסולין, אינה גומרת קדושת דם לגמרי עד קבלתו, ולפיכך אין הסכין חשוב כלי שרת ליפסל ביוצא, ואפילו רבי מודה שעושין אותו של עץ משום היכר זה, ולהכי לא קתני ושחיתתן בכלי שרת בצפון, ולכך לא אמרו אלא מנין לשחיטה שהיא טעונה כלי ולא אמרו כלי שרת, וזהו שאמרו בתוספתא (מנחות פ"א) חומר בקמיצה מבשחיטה שהקמיצה טעונה כלי ואין השחיטה טעונה כלי ע"כ, והא אנן אמרינן שטעונה כלי שרת מכיון דמקדשא דם בצואר קצת, אלא על כרחיך בעי לומר שאינה טעונה כלי שרת גמור ליפסל ביוצא, ונפקא מיניה נמי שעושין אותו של עץ אפילו לרבי, כנ"ל, ובפרק איזהו מקומן הארכתי הרבה מזה בשיטת התוספות

רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ד הלכה ז

כל הזבחים אין שוחטין אותן לכתחלה אלא בסכין מכלי שרת, ואם שחט בכל דבר ששוחטין בו החולין אפילו בקרומית של קנה כשרין.

תוספות מסכת זבחים דף צז עמוד ב

והתם עולה הוא כדכתיב ויעלהו לעולה תחת בנו - תימה דהאי קרא דרש' ליה לענין חולין בפ"ק דחולין (דף טז.) דאמרינן מנין לשחיטה שהיא בתלוש שנאמר ויקח את המאכלת ואומר ר"ת דגמרי' נמי חולין מדכתיב לשחוט את בנו ולא כתיב לשחוט את העולה אבל כלי לא שייך למילף בחולין אלא בקדשים כשאר עבודות דבעו כלי שרת ומדכתיב ויקח דמשמע דבר תלוש ולא כתיב סכין דרשינן תלוש בחולין וכלי בקדשים מדהזכיר מאכלת דהוה מצי למכתב ויקח המחתיך ואע"ג דהתם בחולין (ג"ז שם) דחי רבי חייא זריזותיה דאברהם קמ"ל הכא לא שייך לדחויי הכי דלענין מה שהביא דבר תלוש ולא סמך על מה שימצא צור וקנה מחובר שייך למימר דכתב קרא לאשמועינן זריזותיה אבל לענין מאכלת שהזכיר למה לי למכתב אי לאו לאשמועינן דעולה טעונה כלי.

שיטמ"ק זבחים מז. אות כט'

...וקשה למורי דמאי שנא שחיטה משאר עבודות. וכי תימא משום שכשרה בזר, הרי בלילה כשרה בזר וטעונה כלי שרת. ותירץ דבלילה אינה כי אם בקדשים אע"ג דכשרה בזר הויא כשאר קדשים לענין כלי שרת אבל שחיטה הואיל ושייכא בחולין כמו בקדשים, ולכך אף על פי שהוצרך כלי לא בעינן כלי שרת....

תוספות מסכת זבחים דף יד עמוד ב

הג"ה שחיטה לאו עבודה היא - פירש בקונטרס מדאתכשרו בה כל הפסולים ואי אפשר לומר כן דאהכשר זר גופה מייתי לה [הכא] ובפ"ק דמנחות (דף ו:) ומיהו יש ליישב פירושו דכיון דבשום מקום לא בעי כהן בשחיטה לאו עבודה היא ולהכי פריך עלה מפרה וה"ר יעקב דאורלינ"ש מפרש לאו עבודה היא לפי ששוה בחולין ובקדשים א"כ לאו מטעם עבודה צוה המקום שחיטה

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף יד עמוד ב

ונתנו לתוך כלי שרת ומקדשו בכלי שרת. למה לי? הא קדשה חדא זימנא! מידי דהוה אדם, דם אע"ג דקדשתיה סכין בצואר בהמה, הדר מקדיש ליה בכלי שרת, הכא נמי לא שנא.